

Vergaderjaar 2013–2014

33 625

Hulp, handel en investeringen

Nr. 72

BRIEF VAN DE ALGEMENE REKENKAMER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 februari 2014

Bij brief van 3 december 2013 heeft de Tweede Kamer de Algemene Rekenkamer verzocht een verdiepend onderzoek in te stellen naar belastingontwijkingsconstructies in relatie tot het fiscale verdragen-netwerk (Kamerstuk 33 625, nr. 61).

Het verzoek van de Tweede Kamer omvat de volgende vragen:

1. Kan de Algemene Rekenkamer een verdiepend onderzoek doen naar het in de praktijk voorkomen van belastingontwijkingsconstructies in relatie tot het fiscale verdragen-netwerk, naar de wet- en regelgeving die ontwijkingsconstructies mogelijk maken en de rulingpraktijk in Nederland, alsook hoe hierover verantwoording wordt afgelegd aan regering en parlement? De Kamer verzoekt hierbij in het onderzoek zoveel mogelijk (ontwijkings)constructies mee te nemen; niet alleen bijzondere financiële instellingen (BFI's, ook wel brievenbusfirma's genoemd) maar bijvoorbeeld ook hoe binnen multinationale ondernemingen geschoven wordt met middelen (transferpricing en profit shifting).
2. Kan de Algemene Rekenkamer onderzoeken in hoeverre BFI's voldoen aan de substance-eisen, hoe het toezicht daarop is georganiseerd en hoe de substance-eisen worden gehandhaafd? Kan de Algemene Rekenkamer daarbij tot een betere schatting komen van de inkomsten uit dividendbelasting?
3. Kan de Algemene Rekenkamer een beeld schetsen van de omvang van dividendvrijstelling, interest en royalties en inzicht geven in de regelgeving en het toezicht daaromtrent?

We zijn bereid op het verzoek van de Tweede Kamer in te gaan. In het navolgende schetsen we op welke wijze gehoor gegeven wordt aan het verzoek van de Tweede Kamer en waar zich eventuele beperkingen voordoen met betrekking tot onze bevoegdheden. Hierbij zullen we ook aandacht schenken aan de bevindingen uit onze eerdere rapporten over de rulingspraktijk in Nederland (Kamerstuk 21 481, nrs. 1–2). Naar aanleiding van deze rapporten is het beleid met betrekking tot rulings

geconcentreerd bij de Belasting dienst Rijnmond, waardoor er eenheid in beleid is ontstaan.

Ten aanzien van de eerste vraag, het fiscale verdragennetwerk, zullen we een uiteenzetting geven over de mogelijkheden die de Nederlandse fiscale wet- en regelgeving biedt. Daarbij zullen we aandacht besteden aan de achterliggende redenen om bepaalde vrijstellingen (zoals de deelnemingsvrijstelling) in te voeren en ingaan op het belang daarvan voor de bepaling van de in Nederland verschuldigde belasting. We kunnen inzicht geven in het aantal belastingverdragen dat Nederland heeft in relatie tot het aantal belastingverdragen van een aantal andere landen. Ook is het mogelijk een beeld te schetsen van de opzet van de rulings-praktijk, waarbij wij aandacht zullen schenken aan transferpricing en profitshifting. Dit betreft het toerekenen van baten en lasten tussen verwante bedrijven of bijkantoren van dezelfde juridische entiteit (bijvoorbeeld door het gebruik van verrekenprijzen) om de totale belastingdruk van de groep of bedrijf te verminderen.

Tevens kunnen we door middel van dossieronderzoek nagaan hoe de belastingdienst daaraan in opzet en in de praktijk vorm geeft. Daartoe zullen we een passende steekproef trekken uit de relevante dossiers over de jaren 2009 tot en met 2013. Ten aanzien van de tweede vraag, de substance-eisen, zullen we over de periode 2009 tot en met 2013 onderzoeken hoe de Belastingdienst daar toezicht op uitoefent. Dit zullen wij tevens aan de hand van casusbeschrijvingen uit een nader te onderbouwen steekproef doen.

Met betrekking tot de derde vraag, inzicht geven in omvang en regelgeving ter zake van dividend, interest en royalties, zullen we allereerst een beschrijving geven van de redenen die volgens de belastingwetgeving ten grondslag liggen aan het niet belasten van deze gelden. DNB beschikt over data betreffende de omvang van de hiermee gemoeide geldstromen. De Algemene Rekenkamer heeft nu nog geen bevoegdheden bij DNB en zo nodig AFM om deze informatie op te vragen.

DNB wil ons deze informatie in het kader van dit onderzoek wel verstrekken, echter alleen wanneer dit niet herleidbaar is tot individuele bedrijven. Vooralsnog voorzien we niet dat dit knelpunten oplevert voor het onderzoek. Mocht een en ander tot beperking in onze publicatie leiden dan zullen wij u dat onderbouwd melden. We streven er naar de uitkomsten van ons onderzoek kort na het zomerreces 2014 te kunnen publiceren.

Algemene Rekenkamer

Saskia J. Stuiveling,
president

Ellen M.A. van Schoten RA,
secretaris